

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwiązań interoperacyjnych dla europejskich administracji publicznych (ISA)

COM(2008) 583 wersja ostateczna – 2008/0185 (COD)

(2009/C 218/07)

Pismem z dnia 14 października 2008 r. Rada, działając na podstawie art. 156 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwiązań interoperacyjnych dla europejskich administracji publicznych (ISA)”

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informatycznego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 29 stycznia 2009 r. Sprawozdawcą był Antonello PEZZINI.

Na 451. sesji plenarnej w dniach 25-26 lutego 2009 r. (posiedzenie z 25 lutego) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 130 głosami – 1 osoba wstrzymała się od głosu – następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet popiera inicjatywę Komisji dotyczącą uruchomienia programu ISA, ponieważ jest przekonany, że program ten będzie gwarantował oraz wzmacniał rzeczywistość i skuteczną interoperacyjność w ramach nowych złożonych systemów jednolitego rynku europejskiego.

1.2 EKES jest zdania, że pełne wdrożenie mechanizmów interoperacyjności jest niezbędne dla zagwarantowania faktycznego korzystania ze swobód przewidzianych w Traktacie dla administracji i instytucji, lecz również dla obywateli, przedsiębiorstw i, w ujęciu ogólnym, dla zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

1.3 Oczywista jest konieczność wdrożenia celowej strategii dotyczącej bezpieczeństwa danych osobowych i gospodarczych, jak wielokrotnie wzywał do tego EKES w swych opiniach: „[...] bezpieczeństwo informatyczne nie może w żaden sposób być traktowane rozdzielnie od kwestii wzmocnienia ochrony danych osobowych i zachowania wolności, które są prawami gwarantowanymi przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości”⁽¹⁾.

1.4 Komitet podkreśla, że użytkownicy powinni dysponować wzajemnie powiązаныmi systemami, które byłyby wprowadzane do sprzedaży już z gwarancją ochrony danych, zarówno prywatnych, jak i przemysłowych czy administracyjnych. Należy bezzwłocznie ustanowić, na płaszczyźnie prawnej, europejski system ścigania i karania nadużyć popełnianych w odniesieniu do sieci i do danych, co wymaga jednocześnie pracy nad interoperacyjnością procedur prawnych w Unii.

1.5 W opinii Komitetu podejmowane środki są nadal niewystarczające, aby uniknąć fragmentacji rynku i by zapewnić syste-

mowi połączonych, interaktywnych i dostępnych administracji publicznych rzeczywisty wymiar ogólnoeuropejski.

1.6 Komitet domaga się, aby wnioskowi dotyczącemu programu ISA towarzyszyła zdecydowana inicjatywa wspólnotowa, zobowiązująca państwa członkowskie i Komisję do stosowania wiążących instrumentów przynoszących nową pewność i nadających nowy impuls wspólnym ramom wzmocnionej interoperacyjności.

1.7 Konieczne jest, aby w ramach nowej europejskiej strategii interoperacyjności określono, oprócz wspólnych ram, priorytety w dziedzinie polityk wspólnotowych, które oznaczałyby zwiększenie wysiłków na rzecz wspólnych instrumentów, ram i usług, oraz by sporządzono jasne prognozy budżetowe.

1.8 Zdaniem EKES-u należy osiągnąć konwergencję cyfrową zapewniającą:

— interoperacyjność sprzętu, platform i usług,

— bezpieczeństwo i niezawodność,

— zarządzanie tożsamością i prawami,

— dostępność i łatwość korzystania,

— stosowanie niezależnych od wybranego języka systemów informatycznych i struktur technicznych,

⁽¹⁾ Zob. opinia CESE w sprawie bezpiecznego społeczeństwa informacyjnego, sprawozdawca Antonello PEZZINI, Dz.U. C 97 z 18.4.2007, s. 21.

— wzmożone wysiłki na rzecz wsparcia i kształcenia ustawicznego użytkowników na danym obszarze, szczególnie tych najsłabszych⁽¹⁾,

tak aby uniknąć zjawiska wykluczenia cyfrowego i zagwarantować wysoki poziom niezawodności oraz zaufania między użytkownikami i dostawcami usług.

1.9 EKES jest zdania, że konieczna jest poprawa koordynacji i współpracy z innymi programami wspólnotowymi przyczyniającymi się do tworzenia nowych koncepcji i rozwiązań w dziedzinie ogólnoeuropejskiej interoperacyjności.

1.10 Komitet przypomina o znaczeniu otwartego oprogramowania, szczególnie w dziedzinie administracji elektronicznej, w celu zagwarantowania jego bezpieczeństwa i trwałości oraz poufności informacji czy płatności oraz poznania kodu źródłowego; Komitet jest również zdania, że należy zachęcać do stosowania oprogramowania *open source*, które umożliwia badanie, zastępowanie, redystrybucję i ponowne wykorzystanie rozwiązań w zakresie oprogramowania o ogromnej wartości dla administracji publicznych.

1.11 Zdaniem Komitetu należy wzmocnić europejskie ramy odniesienia w dziedzinie interoperacyjności, w ujęciu wielowymiarowym obejmującym aspekty polityczne wspólnej wizji podzielanych priorytetów, aspekty prawne dotyczące synchronizacji przepisów, jak też aspekty techniczne, semantyczne i organizacyjne.

1.12 Komitet jest zdania, że należałoby opracować europejską metodę wyliczania stosunku kosztów do korzyści wobec usług interoperacyjnych „PEGS” wprowadzonych przez administracje publiczne.

1.13 Komitet uważa, że niezbędnym warunkiem powodzenia inicjatywy jest kampania informacyjna i edukacyjna w przedmiotowej dziedzinie. Istotne znaczenie ma także organizowanie dialogu społecznego i obywatelskiego na szczeblu europejskim oraz regularnych ogólnoeuropejskich konferencji na temat usług online, aby we wspólnych ramach rozwoju rozpowszechniać, wspierać i ukierunkowywać prace administracji prowadzone w poszczególnych krajach.

2. Wstęp

2.1 Gwałtowne postępy dokonywane od początku lat 90. w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) gruntownie przekształciły kontekst interaktywności, w którym funkcjonują administracje publiczne, sektor przedsiębiorstw

(1) Mowa tu o użytkownikach młodych i starszych wiekiem, niewystarczająco przygotowanych do korzystania z sieci, a także o tych, którzy nie dysponują niezbędnymi środkami finansowymi, by uzyskać do niej dostęp.

i zatrudnienia oraz sami obywatele. Poziom integracji osiągnięty na jednolitym rynku europejskim nadał niespotykany dotąd impuls do rozwoju transgranicznego wymiaru usług administracji elektronicznej.

2.2 Komitet miał stosunkowo niedawno okazję podkreślić, że „przystosowanie administracji publicznej do usług elektronicznych obejmuje jej modernizację, w sensie poprawy jakości, elastyczności i wydajności usług dla ludności, lepszego gospodarowania zasobami publicznymi, redukcji kosztów, zadowolenia użytkowników, integracji pomiędzy poszczególnymi administracjami publicznymi i uproszczeń procedur administracyjnych”⁽²⁾.

2.3 Kwestie konwergencji i interoperacyjności stanowią jeden z głównych aspektów europejskiej strategii administracji elektronicznej, na co zwrócono uwagę w deklaracji z Manchesteru w 2005 r.⁽³⁾

2.4 Komitet miał wielokrotnie okazję wypowiedzieć się na ten temat⁽⁴⁾, jak też na temat wielu inicjatyw prawodawczych wymagających bezwzględnie zastosowania struktur interoperacyjnych, jak np. dyrektywa 2006/123/WE w sprawie usług, dyrektywa 2004/18/WE w sprawie udzielania zamówień publicznych, dyrektywa 2007/2/WE „INSPIRE” czy dyrektywa 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

2.5 Komitet wielokrotnie udzielał poparcia⁽⁵⁾ specjalnym inicjatywom, za pomocą których Komisja uruchamiała programy dotyczące elektronicznej wymiany danych pomiędzy administracjami – IDA I (1995-1999), IDA II (1999-2004) oraz IDABC (2005-2009) – które stanowią etapy wcześniejsze w stosunku do obecnego wniosku dotyczącego decyzji w sprawie nowego programu ISA – rozwiązań interoperacyjnych dla europejskich administracji publicznych (2010-2015).

(2) Zob. opinia CESE w sprawie planu działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010; sprawozdawca: Bernardo HERNÁNDEZ BATALER; Dz.U. C 325 z 30.12.2006, s. 78.

(3) Zob. http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration_fr.pdf

(4) Zob. opinia CESE w sprawie programu Modinis; sprawozdawca Daniel RETUREAU, Dz.U. C 61 z 14.3.2003, s. 184; opinia CESE w sprawie przedłużenia programu MODINIS dotyczącego technologii teleinformatycznych, sprawozdawca Daniel RETUREAU, Dz.U. C 28 z 3.2.2006, s. 89; opinia CESE w sprawie sprawozdania końcowego z planu działań „e-Europa 2002”, sprawozdawca Christoforos KORYFIDIS, Dz.U. C 220 z 16.9.2003, s. 36; opinia CESE w sprawie Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji, sprawozdawca Göran LAGERHOLM, Dz.U. C 220 z 16.9.2003, s. 33; opinia CESE w sprawie „i2010 – Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, sprawozdawca Göran LAGERHOLM, Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 83; opinia CESE w sprawie dostępności elektronicznej, sprawozdawca Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 26; opinia CESE w sprawie przedsiębiorczości elektronicznej (inicjatywa „Go Digital”), sprawozdawca Thomas MCDONOGH, Dz.U. C 108 z 30.4.2004, s. 23; opinia CESE w sprawie ram regulacyjnych UE dotyczących sieci i usług łączności elektronicznej, sprawozdawca Thomas MCDONOGH, Dz.U. C 97 z 28.4.2007, s. 27.

(5) Zob. opinia CESE w sprawie wymiany danych drogą elektroniczną między administracjami (IDA), sprawozdawca José BENTO GONÇALVES, Dz.U. C 214 z 10.7.1998, s. 33; opinia CESE w sprawie zmian w programie IDA, sprawozdawca Giannino BERNABEI, Dz.U. C 80 z 3.4.2002, s. 21; opinia CESE w sprawie usług w zakresie e-administracji, sprawozdawca Antonello PEZZINI, Dz.U. C 80 z 30.3.2004, s. 83.

2.6 Komitet przypominał, że interoperacyjność systemów informacyjnych, dzielenie się informacjami i ich ponowne wykorzystywanie, jak też wzajemne połączenie procesów administracyjnych są niezbędne dla świadczenia wysokiej jakości, interaktywnych i jednolitych usług administracji elektronicznej, zorientowanych na użytkowników⁽¹⁾, a także zwrócił w szczególności uwagę na następujące elementy:

- znaczenie wzmocnienia inicjatyw europejskich na rzecz administracji i instytucji, lecz również obywateli, przedsięwzięci, jak też w ujęciu ogólnym – zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego;
- znaczenie istnienia skutecznego europejskiego organu certyfikacji w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w zakresie uzyskiwania dostępu do informacji oraz jej wymiany;
- znaczenie zagwarantowania maksymalnej widoczności, dostępności i interoperacyjności użytkownikom końcowym;
- konieczność zachęcania do podejmowania – na różnych szczeblach – inicjatyw mających na celu zapewnienie kształcenia ustawicznego użytkowników oraz do zezwolenia na korzystanie z wyżej wymienionych infrastruktur sieciowych również na potrzeby kształcenia ustawicznego;
- konieczność zagwarantowania, przy uwzględnieniu faktu, że przetwarzane dane podlegają szczególnej ochronie, wysokiego poziomu bezpieczeństwa sieci, poprzez wykorzystanie odpowiednich narzędzi ochrony oraz, w odpowiednich przypadkach, zabezpieczonych protokołów transmisji, zarówno na szczeblu centralnym, jak i na szczeblu państw członkowskich.

2.7 Dokumenty robocze dołączone do komunikatu Komisji „Jednolity rynek Europy XXI wieku” z dnia 20 listopada 2007 r. – w sprawie którego Komitet wydał opinię⁽²⁾ – zawierają ponadto liczne odniesienia do interoperacyjnych narzędzi elektronicznej wymiany danych: sieć online SOLVIT; System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI); wspólnotowy system szybkiego informowania na temat niebezpiecznych produktów (RAPEX); system TRACES gwarantujący wykrywalność zwierząt żyjących oraz szybką reakcję w przypadku chorób zwierzęcych.

2.8 Szereg analiz⁽³⁾ wykazał jednak istnienie wielu przeszkód na drodze do realizacji idealnego modelu interoperacyjności transgranicznej i międzysektorowej w odniesieniu do administracji publicznych: brak koordynacji, brak elastyczności organizacyjnej, różnice między zakresami obowiązków instytucji, rozbieżność ram prawnych, różnice w podejściu kulturowym i politycznym, niewystarczający dialog z branżą przemysłową, niewystarczające wykorzystanie uzyskiwanych wyników, przeszkody związane z wielojęzycznością.

⁽¹⁾ Zob. opinia CESE w sprawie usług w zakresie e-administracji, sprawozdawca Antonello PEZZINI, Dz.U. C 80 z 30.3.2004, s. 83.

⁽²⁾ Zob. opinia CESE w sprawie jednolitego rynku Europy XXI wieku, sprawozdawca Bryan CASSIDY, współsprawozdawcy: Raymond HENCKS i Claudio CAPPELLINI, jeszcze nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

⁽³⁾ Zob. <http://www.egovbarriers.org/>

2.8.1 Do przeszkód tych dochodzą problemy związane z bezpieczeństwem i z poszanowaniem prywatności, a także kwestia niewystarczającej integracji procedur administracyjnych między państwami członkowskimi. Również system celny powinien być lepiej połączony w sieć, do czego wielokrotnie wzywał Komitet.

2.9 Komitet jest w związku z tym zdania, że należy jeszcze zwiększyć wysiłki w zakresie koordynacji, aby propagować wzajemne połączenia, interoperacyjność oraz dostępność w celu pełnego korzystania ze wspólnej przestrzeni gospodarczej bez granic, dzięki wspólnemu mianownikowi specyfikacji oraz wspólnym rozwiązaniom, a także dzięki skutecznemu stosowaniu otwartych standardów.

3. Wniosek Komisji

3.1 Celem wniosku Komisji jest ułatwienie – dzięki uruchomieniu programu ISA (rozwiązania interoperacyjne dla europejskich administracji publicznych) – skutecznym i wydajnym kontaktów elektronicznych w wymiarze transgranicznym i międzysektorowym pomiędzy europejskimi administracjami publicznymi i jednoczesne umożliwienie świadczenia elektronicznych usług publicznych, które przyczyniają się do wdrożenia polityk i działań wspólnotowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na jednolity rynek oraz zapobieganie pojawieniu się różnych barier elektronicznych w państwach członkowskich.

3.2 Program ISA ma na celu wspieranie i propagowanie:

- ustanawiania i usprawniania wspólnych ram ułatwiających interoperacyjność ponad granicami i sektorami;
- oceny wpływu proponowanego lub przyjętego prawodawstwa wspólnotowego na TIK, jak również planowania wdrażania systemów TIK wspierających wdrażanie takiego prawodawstwa;
- eksploatacji i usprawniania istniejących wspólnych usług, jak również tworzenia, eksploatacji i usprawniania nowych wspólnych usług i nadawania im przemysłowego charakteru;
- usprawniania istniejących podstawowych narzędzi wielokrotnego użytku, a także tworzenia, dostarczania i usprawniania nowych podstawowych narzędzi wielokrotnego użytku.

3.3 Proponowana pula środków finansowych na realizację programu ISA w latach 2010-2015 wynosi 164,1 mln euro, z czego 103,5 mln euro przeznaczona jest na okres kończący się z dniem 31 grudnia 2013 r., zgodnie z programowaniem finansowym na lata 2007-2013, natomiast pozostałe 60,6 mln przeznaczona jest do wykorzystania w ciągu dwóch ostatnich lat: 2014 i 2015.

4. Uwagi ogólne

4.1 Komitet z przekonaniem popiera inicjatywy mające na celu zapewnienie optymalnego i wydajnego funkcjonowania rozszerzonego jednolitego rynku europejskiego oraz jest zdania, że pełne wdrożenie mechanizmów interoperacyjności jest niezbędne dla zagwarantowania faktycznego korzystania ze swobód przewidzianych w Traktacie dla administracji i instytucji, ale także obywateli, przedsiębiorstw i w ujęciu ogólnym również zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

4.2 Komitet jest zdania, że oprócz realizacji trzech kolejnych programów wieloletnich (IDA I, IDA II oraz IDABC), podejmowane środki są nadal niewystarczające, aby uniknąć fragmentacji rynku i zapewnić połączonym administracjom europejskim skuteczny wymiar ogólnoeuropejski, umożliwiając im świadczenie usług bez przeszkód czy dyskryminacji w celu zachowania jedności rynku i zapewnienia pełnego korzystania przez obywateli i przedsiębiorstwa wspólnotowe z przysługujących im praw w całej Unii.

4.3 Komitet wspiera inicjatywę uruchomienia programu ISA, pod warunkiem że program ten nie będzie polegał tylko na prostym przedłużeniu i refinansowaniu programów, które były realizowane kolejno od 1993 r. do chwili obecnej, lecz będzie gwarantował wprowadzenie skutecznej i wydajnej „europejskiej strategii interoperacyjności” oraz „europejskich ram interoperacyjności”⁽¹⁾, czyli dwóch elementów niezbędnych dla funkcjonowania zintegrowanego jednolitego rynku oraz konkurencyjnej i zrównoważonej gospodarki europejskiej w ramach odnowionej strategii lizbońskiej.

4.4 Komitet domaga się, aby wnioskowi dotyczącemu programu ISA towarzyszyła starannie przygotowana inicjatywa wspólnotowa zobowiązująca państwa członkowskie i Komisję do stosowania wiążących instrumentów przynoszących nową pewność i nadających nowy impuls europejskiej strategii oraz wspólnym ramom interoperacyjności, dzięki którym publiczni i prywatni operatorzy oraz klienci w kraju i za granicą mieliby gwarancję korzyści z pewnych i przejrzystych wspólnych rozwiązań.

4.5 W opinii Komitetu konieczne jest określenie w nowej europejskiej strategii interoperacyjności, w odniesieniu do wspólnych ram, priorytetów w dziedzinie polityk wspólnotowych, by zagwarantować skuteczną realizację wniosków dotyczących dyrektywy i rozporządzenia, będących w przygotowaniu.

4.6 Komitet jest zdania, że wysiłki w zakresie koordynacji i współpracy z innymi programami wspólnotowymi przyczyniającymi się do tworzenia nowych koncepcji i rozwiązań w dziedzinie ogólnoeuropejskiej interoperacyjności – a w szczególności z programem ramowym na rzecz innowacji i konkurencyjności (strategicznym programem na rzecz wspierania polityki w zakresie TIC) oraz z siódmym europejskim programem ramowym w zakresie badań i rozwoju – są nadal niewystarczające; zaleca zatem stworzenie komitetu odpowiedzialnego za programy w dziedzinie interoperacyjności, w którym zasiadałyby osoby odpowiedzialne za zarządzanie

wszystkimi wspomnianymi programami, w celu koordynacji przygotowywania zaproszeń do składania wniosków.

4.7 W opinii Komitetu, już w momencie opracowywania przez administracje publiczne koncepcji nowych ram operacyjnych należałoby sprawdzić, czy są one w pełni spójne z zasadami ogólnoeuropejskiej interoperacyjności. Tego rodzaju weryfikacja mogłaby być dokonywana za pomocą mechanizmów wstępnego powiadamiania, podobnych do mechanizmów przyjętych w odniesieniu do opracowania nowych standardów technicznych i normatywnych⁽²⁾. Główna przeszkoda ma charakter kulturowy: niektóre administracje nie są jeszcze gotowe do przyjmowania otwartych rozwiązań technologicznych i innowacyjnych, wpisujących się w europejskie ramy interoperacyjności, ani też nie są przekonane o takiej konieczności.

4.8 Komitet jest zdania, że niezbędnym warunkiem powodzenia inicjatywy jest kampania informacyjna i edukacyjna w przedmiotowej dziedzinie, jak też regularne organizowanie ogólnoeuropejskich konferencji na temat usług online, aby zapewnić – w szczególności na podstawie ocen porównawczych wyników osiąganych przez poszczególne administracje na różnych szczeblach – stałą weryfikację i reorientację programu pracy.

4.9 Konwergencja w dziedzinie cyfrowej wymaga interoperacyjności sprzętu, platform i usług, jak też zapewnienia bezpieczeństwa i niezawodności, zarządzania tożsamością i prawami⁽³⁾, dostępności i łatwości korzystania oraz stosowania niezależnych od wybranego języka systemów informatycznych i struktur technicznych, a także wzmoczonych wysiłków na rzecz kształcenia ustawicznego użytkowników na danym obszarze, szczególnie tych najsłabszych, tak aby uniknąć zjawiska wykluczenia społecznego.

4.10 Komitet przypomina o znaczeniu otwartego oprogramowania, szczególnie w dziedzinie administracji elektronicznej, w celu „zagwarantowania bezpieczeństwa i trwałości oprogramowania, poufności informacji czy płatności” oraz „poznania kodu źródłowego dla zagwarantowania utrzymania kodu, jego stabilności i bezpieczeństwa, nawet w przypadku zaginięcia edytora”⁽⁴⁾.

4.11 W opinii Komitetu należałoby opracować europejską metodę wyliczania stosunku kosztów do korzyści odnoszonych ze świadczenia usług interoperacyjnych „PEGS”⁽⁵⁾ wprowadzonych przez administracje publiczne. Metoda ta powinna uwzględnić nie tylko zwroty z inwestycji i zyski w odniesieniu do własności, zwiększenia elastyczności i ograniczenia obciążeń administracyjnych, lecz przede wszystkim ogólny zysk dla obywateli i przedsiębiorstw związany z trwałością i niezawodnością jednolitego rynku.

⁽¹⁾ Zob. art. 8 wniosku dotyczącego decyzji COM(2008) 583 wersja ostateczna.

⁽²⁾ Zob. rezolucja Rady z dnia 7 maja 1985 r. dotycząca nowego podejścia w dziedzinie harmonizacji technicznej i standaryzacji (85/C 136/01): „Zgoda na wczesne konsultacje wspólnotowe na odpowiednim szczeblu, zgodnie z celami dyrektywy 83/189/EWG”.

⁽³⁾ Zob. opinia CESE w sprawie bezpieczeństwa sieci i komunikacji elektronicznej, sprawozdawca Daniel RETUREAU, Dz.U. C 48 z 21.2.2002, s. 33.

⁽⁴⁾ Zob. opinia CESE w sprawie zdolności patentowej wynalazków opracowanych drogą komputerową, sprawozdawca Daniel RETUREAU, Dz.U. C 61 z 14.3.2003, s. 154.

⁽⁵⁾ PEGS = Pan-European e-Government Services (ogólnoeuropejskie usługi administracji elektronicznej).

4.12 W opinii Komitetu należy wzmocnić europejskie ramy odniesienia w dziedzinie interoperacyjności, w ujęciu wielowymiarowym, obejmującym aspekty polityczne wspólnej wizji w odniesieniu do podzielanych priorytetów, aspekty prawne dotyczące synchronizacji przepisów, jak też aspekty techniczne, semantyczne i organizacyjne.

4.13 Zdaniem EKES-u ze społecznego punktu widzenia dobrym rozwiązaniem byłoby otwarcie przez administracje krajowe dialogu społecznego na szczeblu europejskim w ramach dialogu nieformalnego EUPAN/TUNED⁽¹⁾ z przedstawicielami pracowników odpowiednich administracji, tak by również obywatele mogli w nim uczestniczyć i uzyskać stosowne informacje.

4.14 W odniesieniu do istniejących instrumentów podstawowych oraz do instrumentów nowych w kontekście modelu koncepcyjnego GPSCM⁽²⁾, określonego przez Komisję i państwa członkowskie:

- należy określić wyraźnie role, prawa i obowiązki właścicieli danych, dostawców i użytkowników w ramach wspólnego wymiaru transgranicznego, poprzez wspólne, znormalizowane i jednolite podejście;

- administracje publiczne powinny przyjąć ten model jako integralną część ich wysiłków, aby skonfigurować własne systemy interoperacyjne zgodne ze wspólnymi systemami oceny wyników w przepływach transgranicznych;

- ustanowić krajowe infrastruktury identyfikacji, uwierzytelniania i certyfikacji lub też wzmocnić je w celu zagwarantowania wysokiego poziomu niezawodności i zaufania między użytkownikami i dostawcami usług.

4.15 Komitet jest zdania, że należy określić wspólne ramy dotyczące otwartych standardów technicznych i normatywnych w przedmiotowej dziedzinie, opracowanych przez CEN, CENELEC oraz ETSI, które pozwoliłyby na stosowanie tych standardów przez wszystkie zainteresowane strony.

4.16 Komitet jest zdania, że należy zachęcać do stosowania oprogramowania *open source* w zakresie, w jakim umożliwia ono badanie, zastępowanie, redystrybucję i ponowne wykorzystanie rozwiązań w zakresie oprogramowania o ogromnej wartości dla administracji publicznych, zarówno w dziedzinie wydajności kosztów, jak i weryfikacji stosowania norm, zapewniania praktycznej ochrony wykraczającej poza zakres narzucony przez licencje i prawa autorskie, trwałości przyjmowanych rozwiązań oraz dostosowania do lokalnych wymogów.

Brukseli, 25 lutego 2009 r.

Mario SEPI

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁾ EUPAN: *European Public Administration Network* (europejska sieć administracji publicznej); obecna nazwa nieformalnej sieci dyrektorów generalnych administracji publicznej UE; TUNED: *Trade Union Network for European Dialog* (sieć związków zawodowych na rzecz dialogu europejskiego).

⁽²⁾ GPSCM: *Generic Public Services Conceptual Model* (podstawowy model koncepcyjny w dziedzinie usług publicznych).